

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΔΕΣΥΠΡΗ

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Σχέδια εργασίας • Ευέλικτη ζώνη

Γνωρίζω το
 ΝΕΡΟ

Εικονογράφηση Ντανιέλα Σταματιάδη

για μαθητές
Νηπιαγωγείου και Α΄ Δημοτικού

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Το νερό-πηγή ζωής

Διασύνδεση των μαθημάτων μέσα από τις δραστηριότητες

Αγαπητοί γονείς,

Τα τελευταία χρόνια συνέβησαν πολλές και σημαντικές αλλαγές στο χώρο της εκπαίδευσης. Ο παραδοσιακός τρόπος διδασκαλίας αντικαταστάθηκε από σύγχρονες διδακτικές μεθόδους (διαθεματική προσέγγιση, μέθοδος project, ομαδοσυνεργατική μάθηση κ.τ.λ.)

Σκοπός αυτής της αλλαγής είναι η **σύνδεση της σχολικής γνώσης με την καθημερινή ζωή**. Για το λόγο αυτό επιλέξαμε θέματα που αντλούνται από το άμεσο περιβάλλον, παρουσιάζουν γενικότερο ενδιαφέρον και πολλές φορές γίνονται αντικείμενο μελέτης στο σχολείο.

Αγαπητοί εκπαιδευτικοί,

Θέματα, όπως το νερό, είναι τόσο πολύπλευρα και διεπιστημονικά, που δε θα μπορούσαν ποτέ να εξαντληθούν στις σελίδες ενός βιβλίου.

Για όσους από εσάς θέλουν να οργανώσουν και να συστηματοποιήσουν την εργασία τους **στα πλαίσια ενός σχεδίου εργασίας** προτείνουμε μερικές βασικές ιδέες για **διαθεματικές δραστηριότητες**, που ελπίζουμε να αποτελέσουν αφορμή για πολλές ακόμα μέσα στη σχολική τάξη.

Στην επόμενη σελίδα θα βρείτε σχεδιάγραμμα διασύνδεσης των μαθημάτων μέσα από τις προτεινόμενες δραστηριότητες.

Γλώσσα

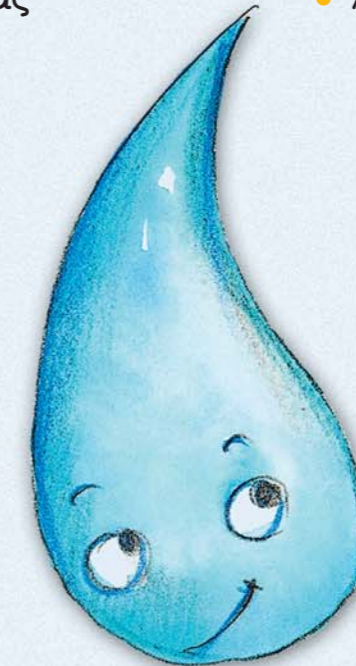
- Το ποταμάκι
- Τα σοφά λόγια της γιαγιάς

Μαθηματικά

- Ελάτε να μετρήσουμε
- Απλά προβλήματα με νερό

Θρησκεία Λαογραφία

- Τα Θεοφάνια
- Το αμίλητο νερό

Αισθητική αγωγή

- Ζωγραφική - τραγούδια

Μελέτη περιβάλλοντος

- Ένας πλανήτης γεμάτος νερό
 - Ο κύκλος του νερού
- Το νερό στην καθημερινή μας ζωή
 - Παγκόσμια ημέρα νερού

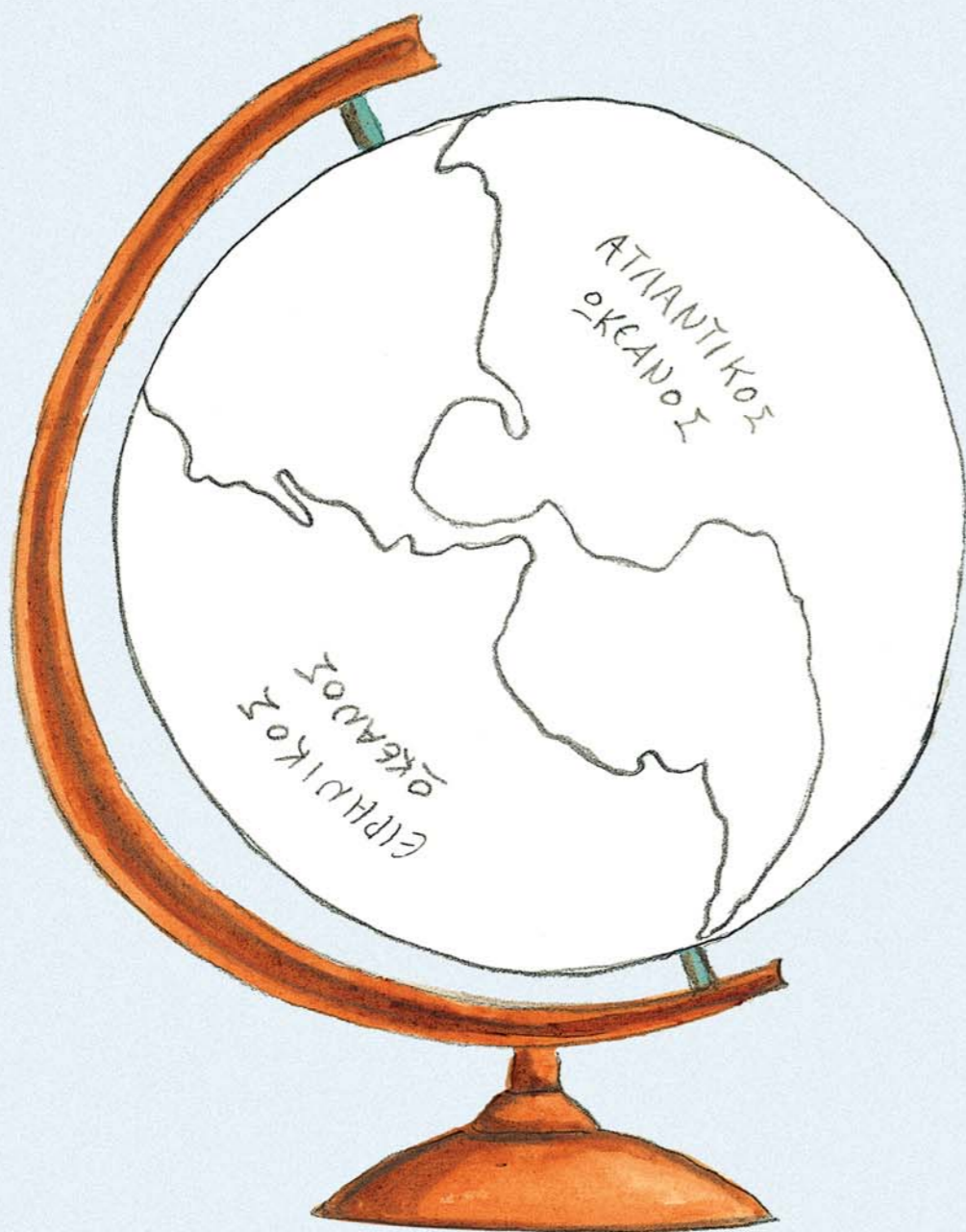
Φυσικές επιστήμες

- Πειράματα με το νερό

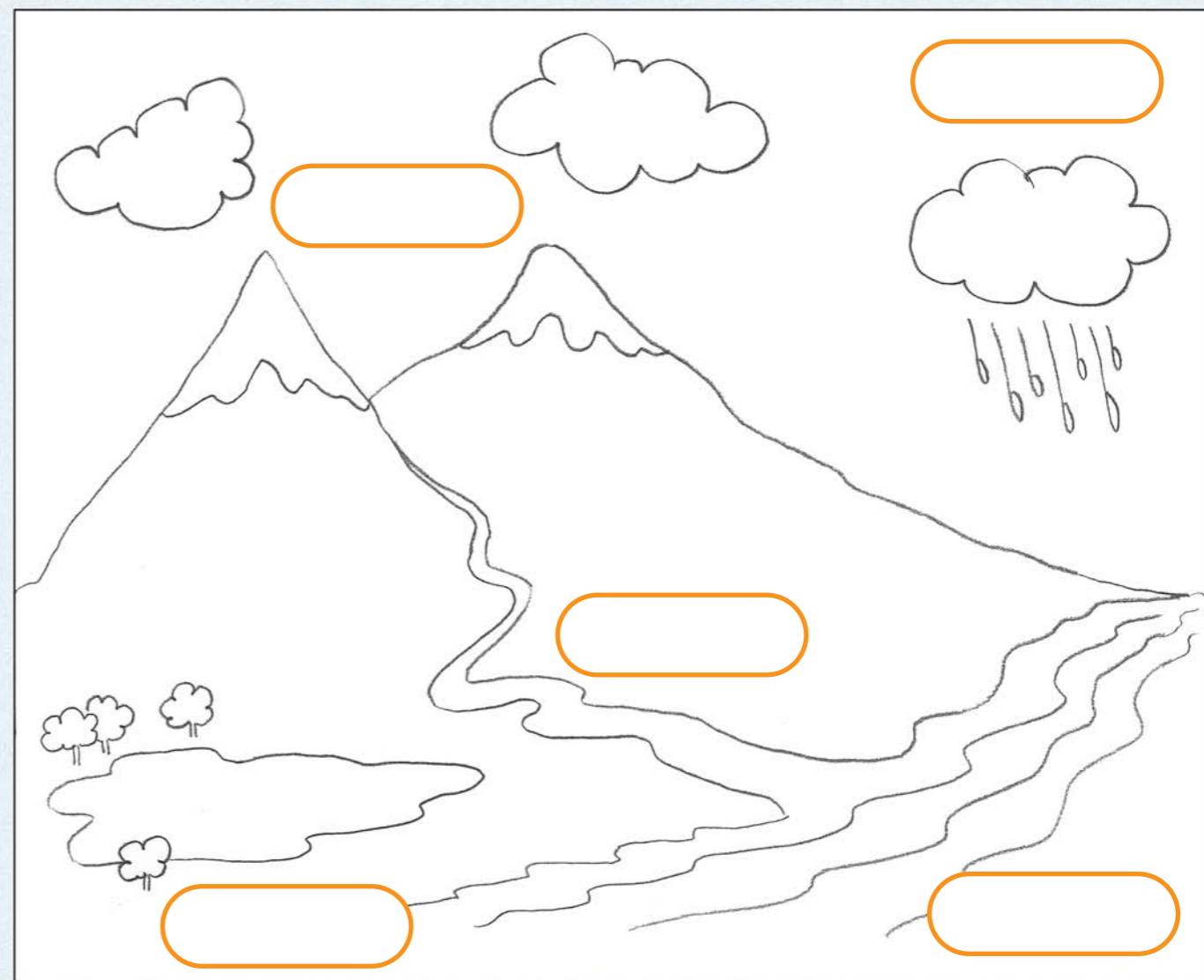
Ένας πλανήτης γεμάτος... νερό

Το νερό είναι απαραίτητο συστατικό της ζωής στον πλανήτη μας. Το μεγαλύτερο μέρος της Γης -πάνω από 70%- καλύπτεται από νερό. Η μεγαλύτερη ποσότητα βρίσκεται στους ωκεανούς και το υπόλοιπο είναι μοιρασμένο στα ποτάμια, στις λίμνες, στους πολικούς πάγους και στην ατμόσφαιρα.

● Παρατήρησε την υδρόγειο σφαίρα που έχεις στο σπίτι ή στο σχολείο σου. Έπειτα χρωμάτισε με καφέ χρώμα τη στεριά και με γαλάζιο χρώμα το μέρος της γης που καλύπτεται από νερό.

Το περισσότερο νερό του πλανήτη μας βρίσκεται στη θάλασσα και είναι **αλμυρό**. Οι άνθρωποι και τα ζώα όμως χρησιμοποιούν το **γλυκό νερό** που υπάρχει στη φύση, δηλαδή το νερό των λιμνών, των ποταμών και της βροχής.

● Συμπλήρωσε τα κουτάκια στην παραπάνω εικόνα με τις λέξεις που ταιριάζουν και χρωμάτισε την εικόνα.

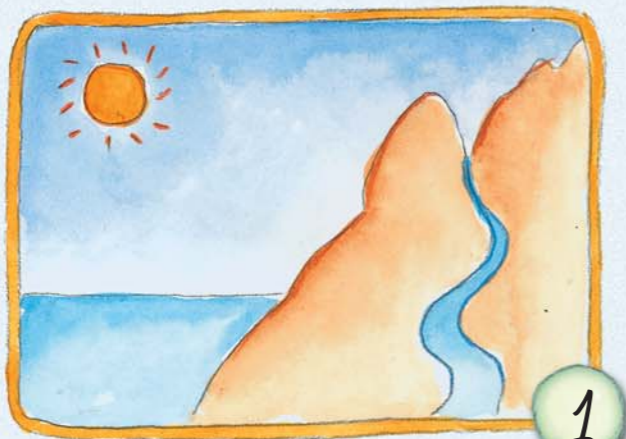
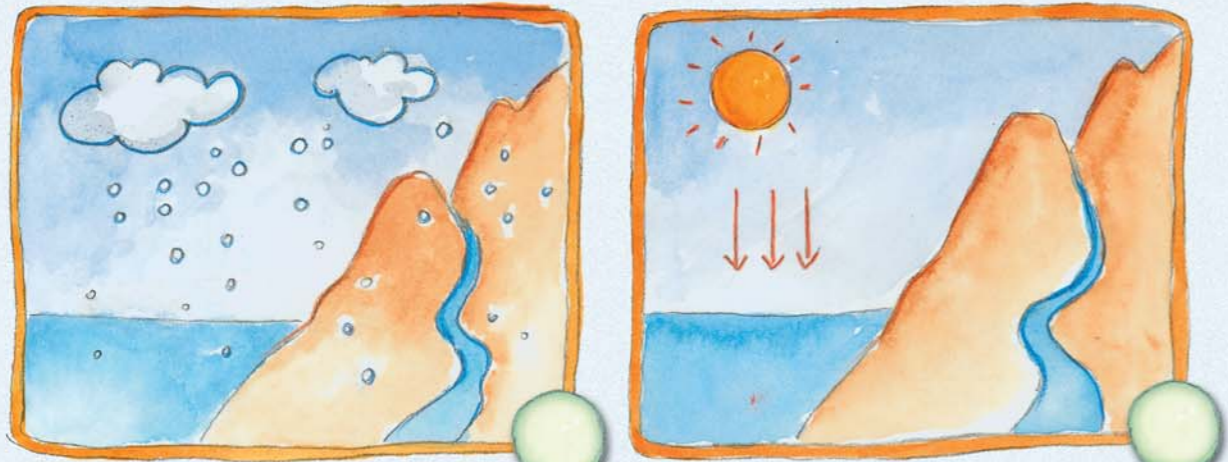
ποτάμι βροχή σύννεφο θάλασσα λίμνη

Ο κύκλος του νερού

Το νερό ταξιδεύει αδιάκοπα.
Βάλε σε χρονική σειρά τις εικόνες γράφοντας το σωστό αριθμό στο κουτάκι και διηγήσου την ιστορία.

- Μπορείς να χρησιμοποιήσεις τις λέξεις: ήλιος, υδρατμός, σταγόνες, βροχή, χιόνι

Το ποταμάκι

- Συμπλήρωσε το ποίημα με τη βοήθεια των εικόνων.

-Από πού είσαι

-Από κείνο το

-Πώς τον λέγαν τον παπού σου;

-..... στον ουρανό.

-Ποια είναι η μάνα σου;

-Η

-Πώς κατέβηκες στη χώρα;

-Τα χωράφια να ποτίσω
και τους μύλους να γυρίσω.

-Στάσου να σε ιδούμε λίγο,

 μου καλό.

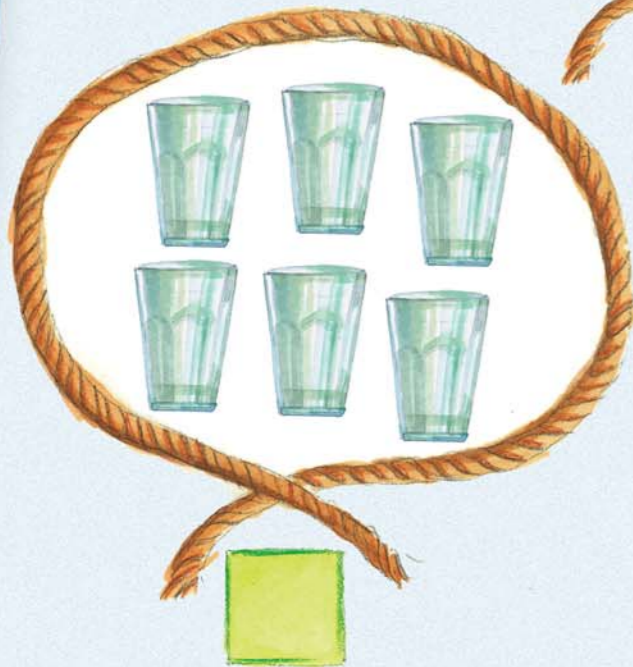
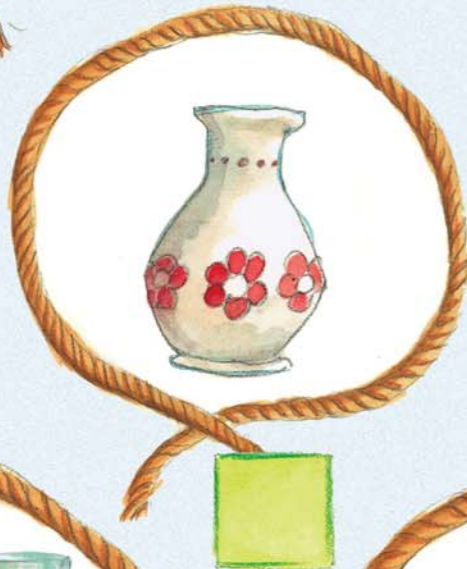
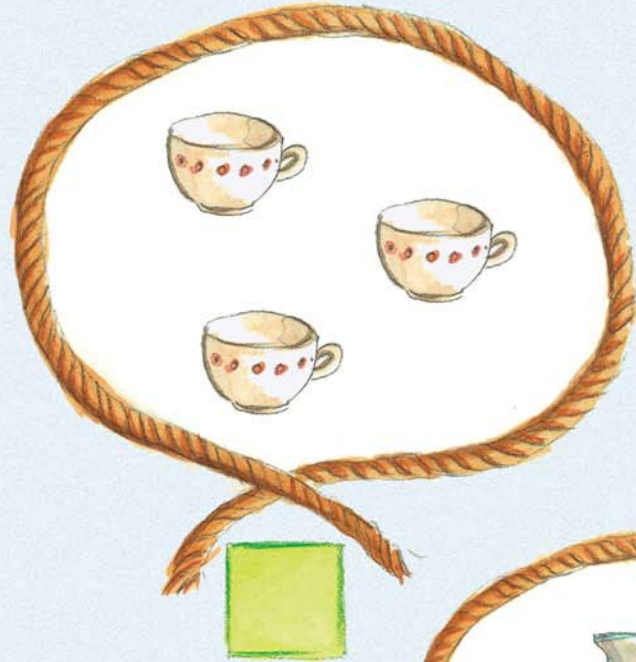
-Βιάζομαι πολύ να φύγω,

ν' ανταμώσω το

Ελάτε να μετρήσουμε

● Μέτρησε τα αντικείμενα που είναι στα σκοινιά και γράψε το σωστό αριθμό στο κουτάκι!

Απλά προβλήματα με το νερό

● Σήμερα έκανε πολλή ζέστη. Τα παιδιά ήπιαν πολύ νερό για να ξεδιψάσουν. Παρατήρησε τις εικόνες και βρες πόσα ποτήρια νερό ήπιαν.

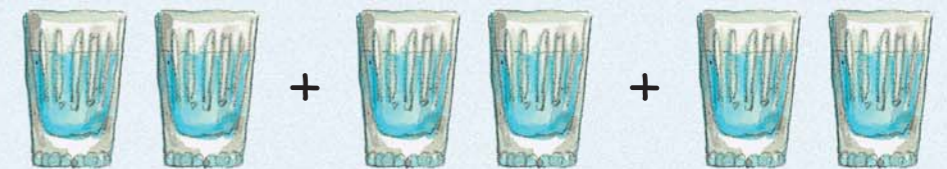
Γράψε την πράξη: + =

Η Άννα ήπια ποτήρια νερό.

Γράψε την πράξη: + =

Ο Σπύρος ήπια ποτήρια νερό.

Γράψε την πράξη: + + =

Η Ελένη ήπια ποτήρια νερό.

Πειράματα με το νερό

● Κάνε τα παρακάτω πειράματα με τη βοήθεια κάποιου μεγάλου.

Νερό: υγρό-στερεό-αέριο

1. Γέμισε μια παγοθήκη με νερό και βάλε τη στην κατάψυξη για λίγη ώρα. Τι παρατηρείς;

2. Βάλε μερικά παγάκια σε ένα ποτήρι κι άσ' τα να ζεσταθούν στον ήλιο. Τι παρατηρείς;

3. Παρατήρησε το νερό στην κατσαρόλα όταν μαγειρεύει η μητέρα. Τι παθαίνει όταν αρχίζει να βράζει;

● Συμπλήρωσε τα συμπεράσματά σου με τις λέξεις που ταιριάζουν:

Το νερό ανάλογα με τις συνθήκες παίρνει διαφορετικές μορφές.

Το νερό όταν βρεθεί σε πολύ χαμηλές θερμοκρασίες μετατρέπεται σε (στερεή μορφή)

Όταν ο πάγος ζεσταθεί ξαναγίνεται (υγρή μορφή)

Όταν το νερό βράζει μετατρέπεται σε (αέρια μορφή)

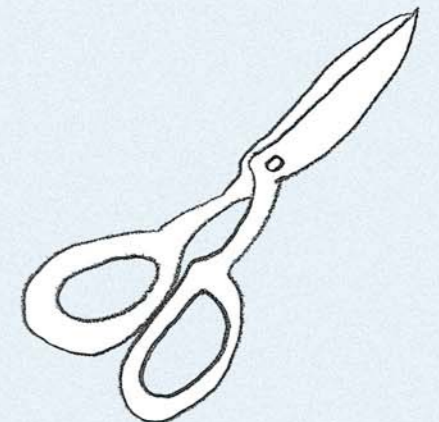
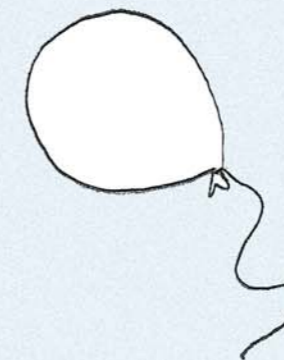
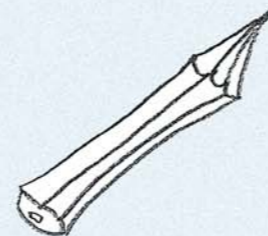
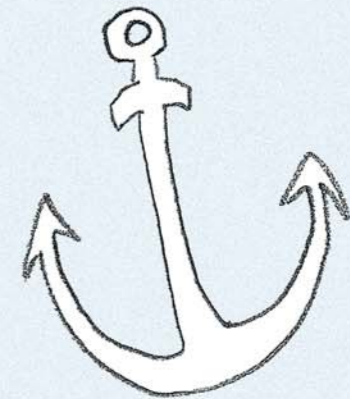
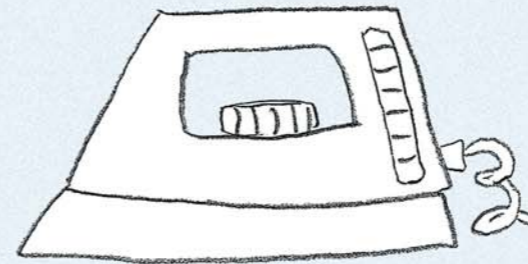
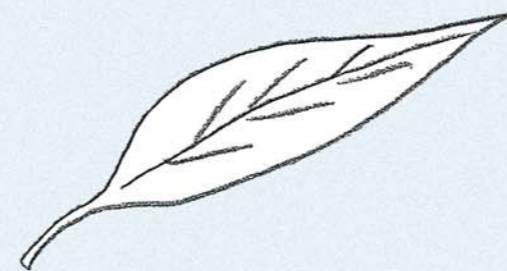
Βουλιάζει ή επιπλέει;

● Γέμισε ένα δοχείο με νερό. Ρίξε σ' αυτό με τη σειρά:

- ✓ μια μπάλα από πλαστελίνη.
- ✓ ένα μολύβι.
- ✓ μια πέτρα.
- ✓ ένα φύλλο χαρτί.

● Παρατήρησε ποια αντικείμενα βουλιάζουν και ποια επιπλέουν στο νερό. Κάνε το ίδιο και με άλλα αντικείμενα.

● Χρωμάτισε μόνο όσα επιπλέουν στο νερό.

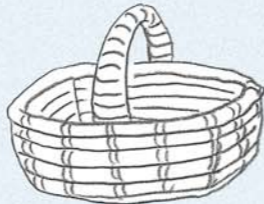
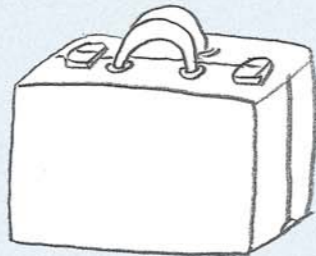
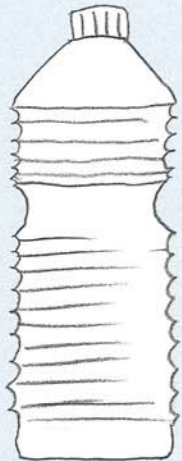
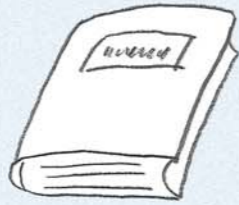
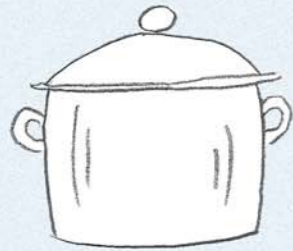
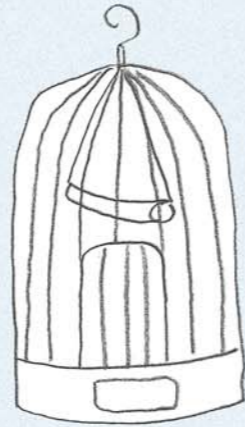
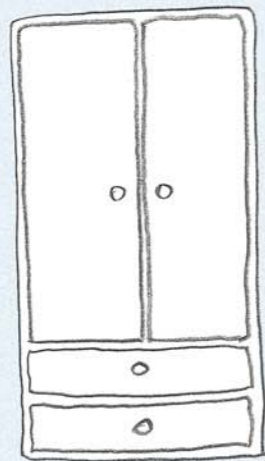
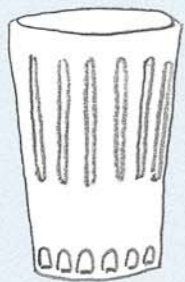

Το νερό στην καθημερινή μας ζωή

Το νερό το χρησιμοποιούμε όλοι μας καθημερινά. Πρώτα συγκεντρώνεται και καθαρίζεται στο υδραγωγείο. Από εκεί φτάνει στο σπίτι μας με μεγάλους σωλήνες. Ανοίγοντας τη βρύση έχουμε όσο νερό χρειαζόμαστε.

- Χρωμάτισε μόνο αυτά στα οποία βάζουμε νερό.

22 Μαρτίου Παγκόσμια ημέρα νερού

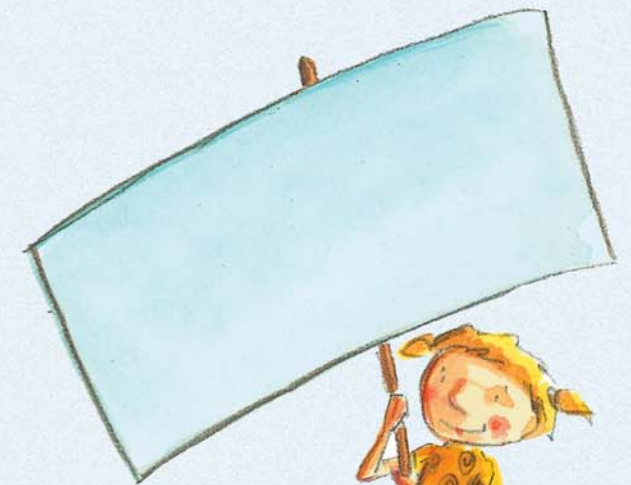
Μπορεί για πολλούς το νερό να είναι άφθονο. Όμως θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι παλιότερα τα πράγματα δεν ήταν τόσο εύκολα. Οι άνθρωποι το κουβαλούσαν -με δυσκολία τις περισσότερες φορές- από τις πηγές, τις βρύσες ή τα πηγάδια.

Ακόμα και σήμερα το νερό είναι σπάνιο σε κάποιες περιοχές της χώρας μας, όπως σε πολλά νησιά του Αιγαίου.

Σε χώρες μακρινές, για παράδειγμα σε χώρες της Αφρικής, οι άνθρωποι στερούνται ακόμα κι ένα ποτήρι νερό να πουν.

Κάθε χρόνο στις 22 Μαρτίου γιορτάζεται η Παγκόσμια ημέρα Νερού, για να θυμόμαστε όλοι ότι το νερό είναι πολύτιμο κι όχι ανεξάντλητο.

- Γράψε μηνύματα στις ταμπέλες, καλώντας τους ανθρώπους να μη σπαταλάνε το νερό και να διατηρούν καθαρές τις θάλασσες.

Έθιμα και γιορτές του τόπου μας

Τα Θεοφάνια

Κάθε χρόνο στις 6 Ιανουαρίου γιορτάζουμε στην Ελλάδα τα Θεοφάνια ή αλλιώς Φώτα. Τη μέρα που βαφτίστηκε ο Χριστός στον Ιορδάνη ποταμό, γίνεται και ο αγιασμός των υδάτων. Ο ιερέας πετάει το σταυρό στα νερά και μικροί μεγάλοι βουτούν για να τον πιάσουν. Όποιος τα καταφέρει θεωρείται τυχερός και λένε ότι θα έχει μια καλή χρονιά.

- Χρωμάτισε την εικόνα των Θεοφανίων με τα χρώματα που προτιμάς.

Το αμίλητο νερό

Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς οι κοπέλες αδειάζουν τις στάμνες τους από το νερό του παλιού χρόνου και ξεκινούν να φέρουν το νέο νερό από τη βρύση του χωριού. Με αυτό θα γεμίσουν όσα δοχεία έχουν και θα ραντίσουν για το καλό. Στη βρύση αφήνουν συνήθως ένα κομμάτι βασιλόπιτας, που το έχουν αλείψει με βούτυρο και μέλι, για να είναι γλυκιά και η ζωή στο σπιτικό τους. Σε όλη τη διαδρομή δε θα πρέπει να μιλήσουν σε κανέναν.

Γι' αυτό και το έθιμο, όπως και το νερό που πολλοί πιστεύουν πως έχει θαυμαστές ιδιότητες, ονομάζεται «αμίλητο νερό».

Σε κάποιες περιοχές το έθιμο αυτό γίνεται την παραμονή των Χριστουγέννων. Τα κορίτσια, αντί για βασιλόπιτα, αφήνουν στη βρύση διάφορα φιλέματα λέγοντας:

«Όπως τρέχει το νερό στη βρύση μας,
να τρέχουν τα καλά στο σπίτι μας».

Η Περπερούνα

Σε καιρό αναβροχιάς, οι κάτοικοι των χωριών συνήθιζαν να στολίζουν ένα φτωχό κοριτσάκι με πράσινα φύλλα και λουλούδια, και να γυρνάνε από πόρτα σε πόρτα όλα τα σπίτια τραγουδώντας το τραγουδάκι:

Περπερούνα περπατεί
το Θεό παρακαλεί
για να βρέξει μια βροχή,
μια βροχή μια σιγανή,
για να γεν' τα στάρια μας
και τα καλαμπόκια μας.

Οι νοικοκυρές έδιναν στο κοριτσάκι χρήματα και το έβρεχαν με νερό. Πίστευαν πως έτσι θα βρέξει και πάλι. Αυτό το πανάρχαιο έθιμο, όπως και το τραγούδι, ονομάζεται Περπερούνα.

Τα σοφά λόγια της γιαγιάς

Παροιμίες και φράσεις για το νερό.

Είναι σαν τα κρύα
τα νερά.

Πνίγεται σε μια
κουταλιά νερό.

Τα σιγανά ποτάμια
να φοβάσαι.

Είναι καπετάνιος
του γλυκού νερού.

Έβαλε νερό
στο κρασί του.

Είναι σαν το ψάρι
έξω απ' το νερό.

Ήπια το αμίλητο
νερό.

Ο βρεγμένος
τη βροχή
δεν τη φοβάται.

